

Vejledning til patienter med blærekateter i urinrøret

Til patienter og pårørende

Hvad er et kateter i urinrøret?

Et kateter er et bøjeligt rør, som føres gennem urinrøret til blæren for at tømme den for urin. Kateteret fastholdes i blæren ved hjælp af en lille ballon fyldt med væske.

Årsager til anlæggelse af kateter

Der kan være forskellige årsager til, at der anlægges et kateter i urinrøret, blandt andet:

- at man ikke kan komme af med vandet.
- at man ikke kan holde på vandet.
- at man vil afhjælpe en påvirket nyrefunktion.

Daglig personlig hygiejne

Det er vigtigt, at du mindst én gang dagligt foretager grundig nedre afvaskning.

Principperne er enkle, idet det gælder om at vaske væk fra urinrørets åbning.

Det vil sige, at du som mand starter ved urinrørets åbning og udad og som kvinde fra urinrørets åbning og bagud.

Det er vigtigt, at mænd dagligt vasker sig under forhuden og bagefter får forhuden trukket helt frem igen.

Skiftning af kateter

Kateteret skiftes ca. hver tredje måned eller efter producentens anvisning.

Kateteret skiftes enten af egen læge eller af hjemmesygeplejersken.

Hvis kateteret ved et uheld skulle glide ud, skal du kontakte din egen læge, vagtlæge eller hjemmesygeplejersken.

Observationer efter anlæggelsen

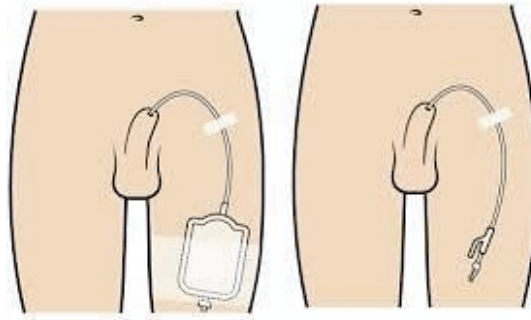
I starten efter at kateteret er anlagt, kan der forekomme blod i urinen.

Dette er helt naturligt og forsvinder i løbet af nogle dage.

Ballon

I spidsen af kateteret sidder en væskefyldt ballon, der sikrer at kateteret ikke glider ud.

Vejledning til patienter med blærekateter i urinrøret

Fiksering

Hos kvinder placeres kateteret i en bue opad over skambenet, mod lysken.

Hos mænd fikseres kateteret op mod navlen og til foretrukne side, så den penoskrotale vinkel udrettes, og kateteret ikke "trækker" i penis.

Urinposer

Der findes to slags urinposer, én med kort slange og én med lang slange.

Om dagen er urinposen med den korte slange mest velegnet (dagpose).

Posen fæstnes på låret eller lægges i en speciel poseholder.

Om natten er urinposen med lang slange mest velegnet (natpose), da posen kan indeholde mere, samt hænge på kanten af sengen - enten ved hjælp af sikkerhedsnåle, som fæstnes til lagnet eller madrassen - eller ved hjælp af et stativ, der kan hænge på sengekanten.

Natposen kobles i enden af dagposen.

For begge slags poser gælder, at de bør skiftes mindst en gang ugentligt eller ved behov.

Det er vigtigt, at posen anbringes, så der ikke trækkes i kateteret. Desuden skal du være opmærksom på, at der ikke dannes knæk på slangen, så urinen ikke løber frit. Posen skal altid befinde sig under blæreniveau. Det vil sige på låret, når du er oppe, og på sengekanten, når du ligger i din seng/på din sofa.

Tømningsventil

For nogle patienter er det muligt at bruge en ventil i enden af kateteret.

I dette tilfælde opsamles urinen i blæren og ikke i en pose på benet.

Ventilen skal åbnes ved vandladningstrang eller hver 3.-4. time i dagtiden.

Der kan kobles natpose på ventilen.

Ventilen bør skiftes 1 gang ugentligt.

Hvis du er i behandling med antibiotika for blærebetændelse eller har blodig urin, skal du i denne periode koble en pose til ventilen så urinen kan løbe direkte i posen. Det sikrer frit afløb fra blæren.

Væskeindtagelse

For at skylle urinvejene godt igennem og dermed undgå blærebetændelse, er det vigtigt, at du drikker rigeligt i løbet af dagen - gerne to liter.

Vejledning til patienter med blærekateter i urinrøret

Problemer

Kommer der pludselig ingen urin gennem kateteret, kan det skyldes, at der er knæk på slangen, eller at kateteret er stoppet til. Er det sidste tilfældet, skal du kontakte din hjemmesygeplejerske eller din egen læge/vagtlæge.

Urinen kan blive grumset, ildelugtende og blodig. Det kan være tegn på, at du er ved at få en blærebetændelse, som ikke nødvendigvis kræver behandling. Der anbefales at øge væskeindtaget med yderlig 1 liter, indtil symptomerne ophører. Hvis du får temperaturforhøjelse eller smerter i blæren, skal du henvende dig til din egen læge eller vagtlæge.

Sivning af urin ved siden af kateteret

Trods et velfungerende kateter kan der forekomme urinsivning ved siden af kateteret. Det kan skyldes blærekramper. Du kan føle kraftig vandladningstrang og smerter ved blæregionen.

Blærekramper kan skyldes ukorrekt placeret kateter og pose - tjek om pose og kateter er fikseret korrekt.

Blærekramper kan i nogle tilfælde afhjælpes ved medicinsk behandling.

Urinprøve

Hvis der skal tages en urinprøve, og kateteret er ældre end 7 dage, skal kateteret skiftes umiddelbart før der tages urinprøve.

Anskaffelse af hjælpemidler

Så længe dit behov for et kateter er midlertidigt, skal du have udleveret hjælpemidlerne fra den afdeling, der har ordineret kateteret. Er det besluttet at dit kateter skal være permanent, søges der bevilling hos din kommune.

Hjemmeplejen vil altid hjælpe dig med at skaffe de nødvendige hjælpemidler. Hjælpemidlerne er gratis.

Bortskaffelse af brugte poser og ventiler

De tomme, brugte poser og ventiler lægges i en plastikpose, som lukkes. Posen kan herefter smides i skraldespanden.